

STEINAR

BRAGI

KATA

Ljndeni

**ČO PREŽÍVA MATKA, KEĎ JEJ
DCÉRA BEZ STOPY ZMIZNE?**

Kata

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Steinar Bragi

Kata – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

KATA

STEINAR BRAGI

KATA

Ljndeni

V ten deň, keď Vala zmizla, nebol na oblohe ani obláčik. Popoludní som šla domov z práce a v nemocnici prebiehalo zrejme všetko ako zvyčajne. V každom prípade si na nič zvláštne nepamätám, len na to, že obloha bola neuveriteľne modrá a hlboká, až som mala pocit, že keď si nedám pozor, vznesiem sa do vzduchu a stratím sa v nej. Aj keby som sa napríklad len potkla.

Ale to mi možno zišlo na um až neskôr.

Keď som otvorila dvere a vošla dnu, počula som, že Vala je na poschodí, a zavolala som na ňu, že už som doma. Neodpovedala mi. Zapla som rádio a dala si desiatu, ako som mala vo zvyku. Keď som dojedla, vyšla som na poschodie a všetko sa odrazu zmenilo. Počula som, že Vala vo svojej izbe plače, a tak som zaklopala a vošla dnu. Práve sa osprchovala, ležala na bruchu s uterákom omotaným okolo pása a plakala, nie príliš usedavo, nič také, ale plač znel bolestivo a bezmocne. Posadila som sa k nej a spýtala sa, čo sa deje, ale neprinútila som ju, aby sa na mňa pozrela alebo mi odpovedala, kým som nepovedala, že zavolám pastorovi Viđimu. Potom mi vysvetlila, že sa večer koná školský ples a niekoľko spolužiakov na ňu nalieha, aby prišla tiež.

Predtým mi nijaký ples nespomínala, ale teraz mi pripadalo samozrejmé a prirodzené, aby na oslavu ukončenia skúšok v prvom polroku išla. Vedela som, že pre jej aktivity v kostole ju niektorí spolužiaci nechápu a trochu si ju doberajú, ale to nie je nič, čo by sa v dnešnej dobe nedalo predpokladať. Neskôr som sa z vyšetrovacej správy dozvedela, že ju v škole prezývali „svätuškárika“. O tom mi Vala nikdy sama nepovedala a mne sa zdalo, že do školského kolektívu zapadla dobre, aj keď asi nebola práve obľúbená. Preto som ju vyzvala, aby na ples šla a trochu sa zabavila.

Ale ja sa bojím, pípala. Nevedela prečo, ale pichalo ju v bruchu, akoby sa schylovalo k niečomu zlému. Opäť sa rozplakala, takže som jej nakoniec povedala, že ak jej je tak zle, môže pokojne zostať doma, nikto ju do ničoho nenúti, ale ona namietla, že tam predsa musí ísť.

Neskôr som tento jej vnútorný rozpor pochopila lepšie. Podľa výpovedí svedkov z triedy, ktorých potom vypočula polícia, a listov, ktoré Vala posielala Báthory, bola zamilovaná do jedného chlapca, ktorý mal na ples a na večierok, ktorý plesu predchádzal, prísť tiež. Práve to nepochybne nakoniec rozhodlo. A poradila jej to aj Báthory.

Okolo pol siedmej zišla Vala dolu. Bola namalovaná a oblečená do čiernych šiat siahajúcich po kolená, stiahnutých v páse a s trošku hlbším výstrihom, ale nebolo to nič, čo by sa dalo považovať za nevhodné. Vlasy si vyčesala a pekne upravila, vyzerala výborne. Povedala som jej to a možno som dodala niečo v tom zmysle, že na parkete bude stále v jednom kole. Odvetila, že sa ešte nerozhodla, či pôjde, prehodila si deku a posadila sa s notebookom do obývačky.

Spýtala som sa, či chce niečo zjesť, ale ako sa dalo predvídať, pokrútila hlavou. Sedela som sama v kuchyni a jedla cestoviny, ktoré som uvarila, aby som si skrátila čas. Potom za mnou Vala prišla a zdalo sa, že sa konečne rozhodla. Povedala, že na ples pôjde, a požiadala ma, či by som ju neodviezla na triedny večierok, ktorý sa konal predtým a kde sa mala väčšina spolužiakov stretnúť. Odpovedala som, že ju, samozrejme, odveziem. Cestou na reykjavícke predmestie Vogar bola Vala mlčanlivá. Spomínam si, že ma prepadli obavy. Jej slová o tom, že má strach, na mňa zrazu zvláštne zapôsobili a napadlo mi, že Vala predo mnou niečo tají. Mala som sa jej na to spýtať.

Na predmestí sme chvíľu blúdili a prešli niekoľkokrát po tej istej ceste. Vala si poznačila adresu do telefónu, ale zabudla si ho doma. Nakoniec sme to našli a zastali sme na ponurom parkovisku pri radovej zástavbe oproti gymnáziu. Vtom som zacítila, ako ma znova zaplavuje strach, silnejší ako predtým. Spomínam si, že som sa zahľadela na Valu, ktorá otáľala a zostala sedieť v aute, akoby bola do poslednej chvíle na pochybách, ktovie.

Už si síce nedokážem jasne vybaviť, ako vyzerá, ale spomínam si na jej profil, keď tam vedľa mňa sedela v šere, vlasy sa jej skrúcali nad čelom, pery mala trochu našpúlené, oči sa jej ligotali a obzerali sa po domčekoch radovej zástavby, kde v jednom z bytov čakali všetci jej spolužiaci.

Potom zrazu vystúpila z auta. Kým za sebou zabuchla dvere, strčila hlavu dnu a podakovala za odvoz. Nedali sme si bozk, nemali sme vo zvyku príliš sa bozkávať ani objímať, nanajvýš tak na Vianoce a Nový rok. Slúbila, že sa vráti pred polnocou a rozlúčila sa. Videla som na nej, že sa ponáhla, aby si to opäť nerozmyslela.

Čo sa dialo potom, viem od polície. Po Valinom zmiznutí som mala spočiatku pocit, že ju možno dokážem nájsť, ak si dôkladne prečítam vyšetrovacie správy; akoby predstavovali hádanku, ktorú môžem rozlúštiť. Preštudovala som ich veľakrát, celý ten abecedný zoznam svedkov a ich výpovedí, ale nikam to nevedlo.

Keď sa so mnou Vala rozlúčila, zamierila k domu číslo 33 a zavonila. Otvoriť prišla hostiteľka, v spisoch označená písmenom „Z“, a vyhlásila, aké je to prekvapenie, že Vala prišla, pretože nikdy predtým sa na triednych večierkoch nezúčastňovala a nechodila ani na kolky, plesy alebo koncerty. „Z“ Vale ponúkla pivo, pretože si nič na pitie nepriniesla, ale tá ho odmietla. „Z“ sa jej spýtala, či nikdy nepije, ale Vala sa rozpačito vyhovárala, že pije len občas. Nakoniec od nej pivo prijala a hneď do seba obrátila pol fľaše. Potom celá ožila, prestala sa červenat', smiala sa a rozprávala vtipy. Podľa svedkyne „M“, ktorá Vale dala Bacardi Breezer, keď pivo dopila, Vala na začiatku školského roka, na rozdiel od väčšiny ostatných, nepoznala z triedy vôbec nikoho. Ťažko sa zoznamovala s ľuďmi, znervóznela, keď ju niekto oslovil, a pôsobila dojmom, že o spoločnosť veľmi nestojí.

Svedkyne „E“ a „F“ vypovedali, že po poslednej skúške Vale zavolali a prehovárali ju, aby prišla na večierok. Už predtým ju pozývali, aby s nimi po škole zašla do kaviarne. Potom sa v triede rozchýrilo, že Vala je veriaca, že chodí na omše nejakej sekty a chodievala na vidiek na kurzy, pred spaním si číta Bibliu a chystá sa na misiu do Malajzie. Odvtedy ju prezývali „sväťuškárika“. „E“ i „F“ tvrdili, že proti

jej viere nič nemali, aj keď im Vala pripadala trochu zvláštna, a že sa s ňou úprimne chceli lepšie zoznámiť, aby už nebola taká izolovaná od zvyšku triedy.

Svedok „X“ dorazil na večierok neskôr a všimol si, že Vala stojí na verande za domom a fajčí. Rozprávala vraj rýchlo a správala sa čudne a nepríjemne. Mámila od ostatných cigarety a pivo a stále pokukovala po jednom chalanovi z triedy, „D“, ktorého svedok opísal ako vysokého pekného chlapca, ktorý má v škole výborný prospech, ale má povest lámača dievčenských srdc. Vraj dosť pije a svedok „X“ ho vraj raz počul vyhlásiť, že veriacie dievčatá sú sexi.

Svedok „D“ vypovedal, že prišiel na večierok neskoro a Valu nepozdravil, ale postrehol, že sa na neho stále pozerá z verandy, kde sa zdržiavala väčšinu večera. Priznal, že na ňu na vyučovaní občas žmurkol a za jej chrbtom si z nej robil srandu. Neskôr sa za to vraj hanbil. Po jednej skúške krátko pred Vianocami vychádzali z triedy v tej istej chvíli a „D“ sa jej spýtal, či sa nechystá na vianočný ples. Prehovárал ju, aby prišla. Svedkyne „E“ a „F“ vypovedali, že na konci večierka išli spolu s Valou do kúpeľne, kde si od jednej z nich požičala šminky a priznala svoj záujem o „D“. Vypytovala sa, ako sa im pozdáva jeho nová priateľka „R“, ktorá na večierok práve dorazila, ale ony vraj zmenili tému. Cestou späť na verandu sa Vala na to dievča zaškerila a potom jej „F“ odporučila, aby pila opatrnejšie, pretože večer sa ešte len začínal.

Po večierku išla Vala spolu s „E“, „F“ a „C“ taxíkom na ples. Vela tancovala a zdalo sa, že je na parkete vo svojom živle, kým nezačal tancovať aj „D“ s „R“. Vtedy začala na parket ťahať neznámych chlapcov a tancovala s nimi v blízkosti „D“ a „R“, akoby sa chcela pred „D“ predvádzať alebo v ňom vzbudiť žiarlivosť. S jedným z chlapcov, s „K“, sa začala bozkávať a podľa jeho výpovede si položila na prsia jeho ruku, čo mu nebolo príjemné, takže odišiel. Nakoniec sa „R“ naštvála, pohádala sa s „D“ a ušla z tanečného parketu. „D“ potom Vale vynadal, že ho nenechá na pokoji. Vyhlásil, že o ňu nemá záujem a že je čudná. Potom Vala tancovala chvíľu sama a vzápätí ju bolo vidieť, ako neistým krokom opúšťa parket a sadá si k prázdnemu

stolu v rohu. Svedkyňa „E“ jej doniesla pohár vody, ktorú Vala vypila, a potom si doň naliala pivo z malej fľašky prinesenej z večierka. „E“ sa vrátila na parket a po niekoľkých minútach pohľadom zabľúdila do rohu, kde Vala ešte sedela, ale o pol hodinu neskôr tam už nebola.

Po zvyšok plesu Valu nikto nevidel, a nakoniec odpratali poháre zo stolov a sála sa vyprázdnila. Cestou domov sa „E“ a „F“ rozprávali o tom, čo sa s ňou asi stalo. Nemohli vylúčiť, že sa v opitosti niekam zatúlala a mali obavy, že by sa jej mohlo niečo stať alebo že by si dokonca mohla chcieť ublížiť preto, že jej „D“ vynadal. Nakoniec však dospeli k záveru, že si nebudú robiť starosti, pretože zrejme jednoducho odišla taxíkom domov spať.

O jednej v noci som konečne vzdala čakanie a vstala z postele. Vala si zabudla telefón doma, takže mi bolo jasné, že nemá zmysel jej volať. Nechcela sa mi zháňať jej spolužiakov, pretože bolo možné, že práve stojí za dverami. Nechcela som, aby im pripadala ešte čudnejšia, ako dievča s bláznivou paranoidnou mamou, ktorá ich budí uprostred noci. Namiesto toho som zašla do jej izby, posadila sa na posteľ a čakala. Čakala som tam ešte o siedmej ráno a čakala som ďalší týždeň, mesiac a rok. Ale Vala sa domov nevrátila.

KMEŇ

1

Sedeli spolu sami dvaja a mlčali. Kata prechádzala bruškami prstov po stole, akoby ho chcela ešte viac vyhladiť. Hladší už však byť nemohol. Bol z tívového dreva, tvrdého, ťažkého a tmavého. Tómasovi príbuzní si ho asi tak pred pol storočím nechali doviezť z Barmy.

Predtým o tom stole dosť premýšľala, ale nikdy nedošla k žiadnemu jednoznačnému záveru. Pritiahla si ruku k telu a obrátila zrak k Tómasovi, pohrúženému do denníka Morgunblaðið. O chvíľu určite zdvihne zrak, zbadá ju, ako sedí oproti nemu, postrehne to ticho, zdvihne sa a zapne rádio. Zakaždým to isté: také isté mlčanie, taká istá rozhlasová stanica, také isté ranné vysielanie.

Minulú noc sa jej snívalo, že spolu sedia na morskom dne. Ponad stôl si hľadeli do očí, obklopení tmou a chladom, ktorý na nich doliehal zo všetkých strán; keby niekto z nich otvoril ústa, naplnili by sa niečím, čo neslobodno vysloviť, a obaja by zomreli. V diaľke vysoko nad nimi bolo počuť burácanie mora, ktoré sa nepokojne vrhalo na breh.

Nikdy predtým to tak nevnímala – nepokoj v prírode, jej ne-súrodosť.

„Nebude ti prekážať, keď zapnem rádio?“ spýtal sa Tómas a vstal bez toho, aby počkal na odpoveď. Na rozdiel od nej počúval správy v rádiu, sledoval ich v televízii – keď bol niekedy výnimočne doma – a v práci sledoval aj internetové médiá, ktoré predstavovali najväčšie nebezpečenstvo. Správy sa najskôr objavovali na internete a ich redakcia bola taká zlá, že v nich človek mohol rozpoznať svojich najbližších.

Dojedla krajec chleba a zložila servítku na tanieri. *Milujem ťa, Tómas, láska moja. Chcela by som sa ti uložiť do náručia a zostať tam navždy, prelomiť to, čo nás rozdeľuje...*

Cestou do kuchyne zdvihla doštičku so syrmi, chlebom a marmeládou a spýtavo sa pozrela na Tómasa, ktorý pokrútil hlavou. Upratjala jedlo, opláchla hrnček a tanier a dala ich do umývačky. Odvtedy, keď dala bytovému architektovi prerobiť celé prízemie, už v kuchyni neraňajkovali, nie na tých vysokých stoličkách pri vysokom stole v halogénovej žiare vychádzajúcej z kovových kociek na stenách a strope. Mala v úmysle niečo s tým urobiť, ale to bolo pred tým, ako sa všetko zmenilo.

* * *

O pol deviatej sa zo správy dozvedela, čo sa udialo v noci a čo bude nasledovať. V noci sa nič zvláštne nestalo, žiadne presuny medzi oddeleniami a žiadny nový pacient. Žena v izbe 4C, Sigríður, bola stále v karanténe a podľa rozhodnutia z predchádzajúceho večera v nej mala zostať ešte najmenej dva týždne. Kata počúvala a pritom si prezerala správy z noci a výsledky krvných testov troch ambulantných pacientov, ktorí mali prísť na infúziu. Patrila medzi nich Andrea, staršia žena, ktorú si Kata pamätala z predchádzajúcich návštev. Mala nízku hodnotu bielych krviniek, ale nie takú nízku, aby nemohla dostať infúziu. Nikto z nich sa sem nechystal prvýkrát, čo celú záležitosť uľahčovalo, a všetci traja sa už objednali k špecialistovi. Jedného mladého pacienta sprevádzala priateľka, ktorá sa na ich oddelenie objednala k sociálnemu poradcovi a mala doraziť o tretej. Žiadneho pacienta nemali dnes z oddelenia prepustiť domov ani poslať do hospicu v Kópavogu.

Po porade sa Kata ponáhľala k telefónu, aby objednala krvné testy pre pacienta, ktorý mal znovu prísť na infúziu, ak ho predchádzajúce chemoterapie príliš nezaťažili. Vedľajším účinkom jeho liekov bol útlm tvorby bielych krviniek v kostnej dreni, a tak sa stávalo, že ich nedostatok oslabil imunitný systém. V takom prípade sa liečba musela odložiť alebo bol pacient dočasne hospitalizovaný na oddelení, aby naňho mohli dohliadať.

Potom z hlavného autobusového terminálu zavolať nejaký vodič a oznámil, že jej taxíkom posielal pacienta – jedného z tých, ktorí chodia na infúzie. Sľúbila, že na neho počká v hale.

Vybavila ešte niekoľko telefonátov, objednala na oddelenie deky a reklamovala nefungujúci diaľkový ovládač na televíziu. Poslala svoju kolegyniu Fjólu do skladu liekov po čerstvo namiešané dávky, chopila sa invalidného vozíka a odtlačila ho do vestibulu, aby prijala Kjartana, ktorého jej ohlásil vodič taxíka. Mal problémy s chôdzou. Po krátkom čakaní uvidela, ako k dverám prichádza taxík. Pomohla Kjartanovi zaplatiť kartou a vystúpiť z auta, dovedla ho k vozíku a vyzvala ho, aby si sadol.

„Pokojne pôjdem sám,“ namietol a pokrútil hlavou. Kata nič nepovedala, vlúdne sa na neho usmiala a počkala, kým sa posadí.

Pokiaľ ju pamäť neklamala, Kjartan hospodáril na farme v blízkosti mesta Borgarnes, choval kravy a ovce a mal gazdinú z Portugalska, ktorá občas pripravovala cudzokrajné jedlo, ktoré volal *patas*, ale Kata mala silné podozrenie, že v skutočnosti ide o *tapas*. Kjartan bol málovravný a pri jeho predchádzajúcich návštevách si Kata všimla, že sleduje televíziu bez toho, aby hýbal očami, akoby ich chcel len upierať na obrazovku alebo na stenu nad ňou, aby sa nemusel pozeráť okolo seba: na lieky prúdiace mu cez hadičky do tela a na ostatných pacientov, ktorí zbledli a opuchli takisto ako on, takže takmer splývali so stenami. Keď sa dopyčula, že jeho rodičia a brat už zomreli a gazdiná nevie dobre po islandsky, ponúkla sa, že ho objedná na konzultáciu k psychológovi.

„Aby som skončil ako ten magor Woody Allen?“ vyhlásil s neprítomným pohľadom. Ak sa bude schyľovať k najhoršiemu a budú mu musieť odporučiť, aby sa dal umiestniť do hospica, čo sa zdá čoraz pravdepodobnejšie, možno svoj ostych nakoniec prekoná a trochu sa otvorí. Niektorí sa však neotvorí nikdy, dokonca aj na smrteľnom lôžku zadržávajú slzy, pretože majú obavy, že by inak asi pôsobili smiešne. Pritom podľa všetkého prekypujú citmi. Akoby to bolo niečo, za čo sa treba hanbiť.

Po mierne stúpajúcej chodbe doviezla Kjartana na oddelenie na prvom poschodí.

Ďalší dvaja pacienti vstúpili do dverí spoločne: postaršia Andrea a mladík Emil, ktorý v krátkom čase zahajoval už štvrtú chemoterapiu a začínalo to na ňom byť vidieť. Kata ho chytila za ruku a spýtala sa, ako sa cíti.

„Nie najlepšie,“ odvetil a potom pohlol perami, akoby chcel ešte niečo dodať, ale nepovedal nič. Hovoril potichu, bol bledý a spustnutý, obočie aj mihalnice mu dávno vypadali, už od druhej chemoterapie nemal na tele jediný chlôpok. Pery a pleť vyzerali sucho a začínali mu dochádzať sily, čo nebolo dobré znamenie vzhľadom na to, že štvrtá liečba sa ešte len začínala. Podľa dokumentácie však mala byť už posledná.

Kata všetkých troch odvážila, pre porovnanie s výsledkami vášenia na konci dňa, zapla televízor a usadila ich na sedačky – niečo medzi polohovateľnými kreslami a nemocničnými lôžkami –, kde mali stráviť najbližších sedem až osem hodín. Andrea si vytiahla vyšívanie a spýtala sa Kjartana, ktorý sedel vedľa nej, či je na tom v poslednom čase dobre. Zablahoželala mu k tomu, že má ešte vlasy, a on odvetil: „Podobne.“ Namiesto odpovede vybuchla do hlasného smiechu, nepochybne preto, že si nevšimol, že má parochňu.

„Áno, Andrea má veľmi pekné vlasy,“ povedala Kata a pritísila k nim stôl s ihlami a roztokmi. Odmerala Andrei tlak a spýtala sa jej, ako sa má Karitas – tak volali hlavu figuríny, ktorú Andrea dostala, keď si kúpila parochňu, aby si parochňa udržala tvar. Hlavu pomenovali podľa Andreinej zosnulej sestry, ktorá „by to iste prijala s humorom“, ako sa Andrea vyjadrila. Parochňa bola výrazne ryšavá a kučeravá, hoci Andrea mala vlasy predtým rovné a tmavé; hovorila, že si vždy priala byť ryšavá, o čom však Kata pochybovala. Tí, ktorí sa nesnažili presne napodobniť vlasy a strih, ktorý mali predtým, si zvyčajne vybrali niečo úplne odlišné a punkové, akoby chceli provokovať nepriaznivý osud, ktorý ich zbavil vlastnej iniciatívy.

Andrea prišla na štvrtú, najťažšiu dávku; rakovinu jej diagnostikovali pred piatimi mesiacmi a chemoterapia prebiehala tretí mesiac. Nádor na pľúcach meral v priemere trinásť centimetrov, ale nemal žiadne metastázy, čo bolo pri nádoroch toho typu a veľkosti nezvyčajné. Pravú časť pľúc jej vyoperovali a ďalšiu liečbu spočiatku vynechali, pretože mala príliš málo bielych krviniek, ale neskôr začala chodiť na infúzie podľa plánu. Hovorila, že pije odvar z vlčieho bôbu a toľko zeleného čaju, koľko len do seba dostane. Podľa posledného merania sa nasýtenie krvi kyslíkom pohybovalo okolo šesťdesiatich percent, čo je pomerne málo, ale Andrea mala napriek tomu šťastie a dobre to vedela. Z ich rozhovorov Kata vyrozumela, že Andrea pochádza z oblasti Pingeyjarsýsla na severovýchode ostrova, ale už tam dávno nebola; často rozprávala o mladosti na vidieku predtým, než si „dala popliesť hlavu“ a odišla do hlavného mesta so svojim prvým mužom, ktorý štrkoval cesty pre americkú armádu a prenajímal si na to nákladné auto, a nakoniec si kúpil kamión a potom ešte jeden a založil si prepravnú firmu. Ona sama skončila pri „organizovaných aktivitách“, čo zrejme znamenalo, že bola ženou v domácnosti a rada sa zabávala. Teraz, ak sa nevenovala vyšívaniu, lúštila krížovky, ktorých jej manžel nosil z antikvariátov celé krabice. Doma mala červené vedro, ktoré volala „nákrčník“, pretože jednodaj vracala s hlavou sklonenou nad jeho okraj. Keď práve nenosila nákrčník, spala niekedy aj šesťnásť až dvadsať hodín denne a dosť ju rozosmialo, keď ju Kata začala volať Šípková Ruženka, ako prezývala aj niektorých ďalších pacientov. Väčšina z nich totiž spala o polovicu viac ako zvyčajne, ak mali šťastie; ostatní sa stále budili na bolesť a len podriemkavali.

Kata zaviedla Andrei do chrbta ruky infúziu – nešlo to dobre, pretože ako veľa starších ľudí trpela silným spätným tokom krvi. Keď infúziu prvýkrát zavádzala chlapcovi Emilovi, napichla omylom tepnu, ihla vystrelila von a krv vystrelila Kate do tváre aj na stenu ďaleko za ňou.

Zavesila fľašu s tekutinou na stojan vedľa Andrey, pripojila hadičku a to isté potom urobila pri Kjartanovi a Emilovi. Keď skon-

čila, dala si kávu a šla pohľadať Ingu. Tá bola predtým v sesterskej izbe mlčanlivá a bledá a pod očami mala tmavé kruhy. Určite šlo len o nejakú maličkosť – Inga predsa nevedla nijaký búrlivý život –, ale ako vrchná sestra na oddelení považovala Kata za svoju povinnosť zaujímať sa aj o osobné problémy ostatných a radiť im. Inga síce nebola oveľa mladšia ako ona a mala dlhoročnú prax, ale práca v takej tesnej blízkosti smrti bola úmorná a niekedy mala na človeka nebezpečný vplyv. Kata všetkým odporúčala, aby smrť skôr než ako nepriateľa vnímali ako kolegu.

Nikto nevedel, kam sa Inga podela. Kým sa pacientom do tela dostalo dosť riediaceho roztoku, vybavila Kata ešte niekoľko telefónátov a potom sa k chorým vrátila a na stojany zavesila vrecúška s liečivým roztokom. Pripojila hadičky a pacientov upozornila, že teraz to bude štípať. Nikto z nich nezmenil výraz tváre ani nič nepovedal. Kjartan spal, Emil sa mierne usmial, ale potom ďalej upieral pohľad na televíznu obrazovku. Andrea vyšívala, jednu ihlu mala zapichnutú v chrbte ruky a druhú držala medzi prstami. V malom vyšívacom rámmiku sa črtala zelená tráva, sivastý kamenný dom a v pozadí skaliská a biely vodopád. Výjav z vidieka. Z mladosti. Po dnešku si Andrea dá od infúzií na dva týždne prestávku, rovnako ako farmár, ale mladík bude nasledujúcich päť dní dochádzať denne a potom bude mať len týždňovú prestávku; choroba už uňho pokročila neuveriteľne ďaleko a hladiny nádorových markerov sa príliš zvýšili.

Kata vymenila Kjartanovi vrecko s roztokom bez toho, aby ho zobudila, a Emil sa ozval, že potrebuje na malú. Pomohla mu vstať, jednou rukou pridržovala stojan a druhou Emila pri chôdzi podopierala.

„Zmeravené prsty,“ povedal, pričom z vety vynechal sám seba – výrazy typu „ja mám“ sa zvyčajne vytratili po druhej chemoterapii alebo ku koncu ktoréhokoľvek cyklu infúzií. Vo dverách sa zachytil stojana, dotlačil ho pred sebou na toaletu a Kata za ním zatvorila. Niekedy musela pacientom pomáhať zdvihnúť dosku, vstať zo záchoda alebo dokonca natiahnuť nohavice. Emil bol už dávno